

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Reverentia, num. 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

pater infirmus est, si in carcerem detrusus, si mente captus, si extrema, vel gravi necessitate pressus, debet filius, quæ opus erunt, porrigere, curare, ut liberetur, eidemque etiam ex proprio in peculio providere.

in Nav. in sum. c. 14. n. 12. & 13.

11. Illud fateor, ex Navarro, non obligari filium alijs carentem bonis, artem suo statui indecentem exercere, quia patrem alit, quia ejusmodi incommodum merito filium excusabit, ut item assero, o teneri filium, parentis necessitati subvenire, tamen si parens esse sibi subsidio posset exercitatione alicujus artis minus suo statui condecens: ad id enim esset nimis durum, obligare Patrem, dum filio gaudet, qui alia via sublevare cadentem possit.

in Nav. ib. o colligitur ex S. Tho. 2. 2. q. 101. ar. 2. Ang. conf. 85. nu. 3. & colligitur ex l. sicut. ff. de oper. libert.

Reverentia.

12. Verum revertamur ad id, quod secundo loco proposuimus, a filio deberi parentibus, nempe reverentiam. Primo enim si filius parentem percutiat, etiam si percussio sit levis, a imo, secundum aliquos, b etiam si solum attollat manus ad verberandum, piaculum mortale committit.

a Navarr. in summa c. 14. n. 12. b Bona. to. 2. cir. 4. dec. præc. d. 6. q. un. p. 2. n. 4.

13. Secundò, si deliberatè maledicat parentibus, sive superstitionibus, sive jam fato sublati, vel eos contumelijs afficiat.

14. Tertiò, si eosdem parentes ali-

cujus criminis, quamvis crimen verum sit, accusare non dubitet, mortaliter item delinquit: qua ratione tamen, in hoc postremo capite, excipiantur casus læsæ Majestatis divinæ per hæresim, vel humanæ per conspirationem adversus Principem, cum sint delicta minus frequentia, supersedeamus nunc dicere, & scribentibus c de hoc argumento libentes relinquamus.

c AX. p. 2. li. 2. c. 2. qu. 13. & deinceps. Nav. l. c. nu. 12. alijs.

15. Quid si princeps det liberam facultatè occidendi proscriptos a patria, licetne filius patrem occidere poterit?

Respondeo, nonnulli Iurisperiti d posse contendunt, tum quia filius debet alimenta negare patri proscripto, ergo & poterit occidere; tum quia alicubi adsunt leges, ut qui proscriptos occiderit, certam mercedem consequatur, a cujus consecutione non excluduntur filij.

d Bartol. in l. si adult. §. liberto. ff. de adulter. Gom. in instit. de actionib. §. Rursus num. 22. apud Dicastill. mox citandum. 1.

16. Sed profecto pro hac sententia nec ego, nec Covarruvias, e alijque suffragium dabintus, quia id graviter, atque adeo mortaliter, repugnat cum charitatè & pietatè, qua filius debet patrem amplecti: leges vero illæ, quæ filium non excipiebant, merito jam desivere, quia impiæ sunt, ut & impium esset, denegare alimenta patri proscripto, lege Layman, f qui hanc nostram sententiam extendit etiam ad parentes, respectu filij, & ad uxore, respectu mariti &c. Quod si pater sumeret arma còtra Patriam vel Principem, vel

fit, ut loquimur, captivans viatores, quem alicubi numerari audio inter rebelles primi capitis, utpote admodum Reip. ac Principi nocentem, prohibebo quidem filium, ne patri alimenta ministret, id, n. quid negativum est; at positivè interficere, præcipere non audeo; queratur alia via, qua illud communitatis publicum malum averti possit. Quid, si pater nulla via possit ab armis contra patriam averti? occidatur, inquit, Dicastillus g. propter bonum universale Reipub.

n. Covar. de Mat. c. 7. §. 7. n. 5. dec. in cap. qua. Eccl. n. 4. de const. lege Dianam p. 8. tr. 7. ref. 42. & Iulium Clar. apud Dicastillum mox citandum. f. Layman l. 5. sec. 5. tr. 3. p. 3. c. 2. n. 2. & lege item quem mox dicemus §. 6. g. Dicastill. l. 2. de just. tra. 1. d. 10. dis. 1. num. 13.

17. Quarto denique contra reverentiam filialem peccaret filius, si recognoscere, ut notat Azor, h. ex contemptu nollet patrem, ob ejus paupertatem: at si non ex contemptu, sed ad vitandum aliquod incommodum, aut erubescitiam, certe, quia non esset injuria directa in patrem, à mortali culpa, (sic puto) esset excusandus.

h. Azor. p. 2. l. 2. c. 2. q. 10.

Obedientia.

18. Superest obedientia, quæ parentibus debetur, primò in ijs, quæ spectant ad bonos mores. Quare præcipienti patri, ne filius scortetur, ne ludis prohibitis vacet, ne noxias famili-

aritates foveat, si is minus obediat, mortale peccatum committet, ex sancto Thoma, & speciatim in confessione declarandum: Præcipienti, inquam; nam si solum interposita fuerit, quamvis replicata admonitio, ipsa inobedientia mortalis non erit. Secundò, in ijs parere parentibus obstringitur filius, quæ ad domus gubernationem pertinent; sub culpa gravi in rebus gravibus, præsertim si accedat contemptus, vel pertinax obstinatio; sub veniali, in levibus.

1. 3. Th. 2. 2. q. 104. artic. 5. Arag. 2. 2. q. 62. ar. 3. d. 1. ad 2. Angelus v. Filius nu. 29.

19. Ex quo complexionem contra te sic instituam, Polycrates. Si in ijs, quæ ad familiæ gubernationem graviter pertinent, obligatur filius parentibus morem gerere, qua fronte tu patrem, ac genitricem jam sento collabentes deserere, atque in exteris nationes, contra eorundem replicata imperia, te conferre, ingratus audebis?

20. Ad hæc Polycrates, qui erat, ut modo innui, ingenio ac varietate loquendi promptus, præmissa non vulgari officiosorum verborum insinuatione, sic interrogat. Inquiro, pater sapientissime, an peccet filius ætate jam grandior, causis instructus vehementibus, præsertim ad solidam animæ suæ salutem pertinentibus, parentibus vero ac familiæ nullum inferens detrimentum, si à domestica consuetudine, postulata, ut fas est, à patre venia, quamvis minus impetrata, an, inquam, peccet, si modo discedat? Non peccaturum, respondit Hieronymus;